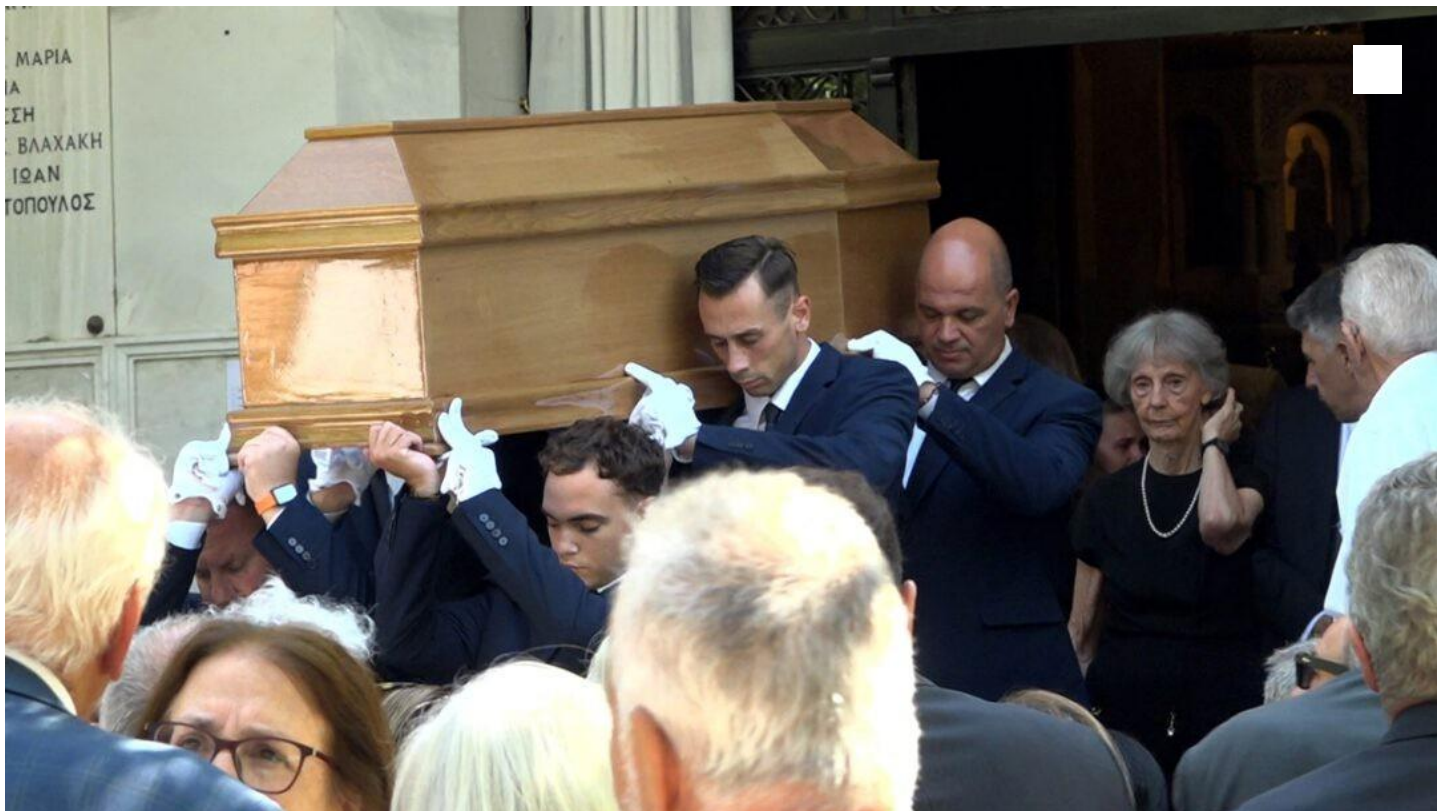

Το λιτό, ουσιώδες και ειλικρινές «ύστατο χαίρε» στον Στέφανο Μάνο

21.08.2026, Kathimerini.gr

Μαργαρίτα Πournάρα

21.08.2026 • 09:14

Αν έβλεπε ο ίδιος ο Στέφανος Μάνος την κηδεία του θα στενοχωριόταν που ήρθαν λίγοι και εκλεκτοί, αυτοί με τους οποίους συνδέθηκε πραγματικά όσο ζούσε; Σίγουρα όχι, μάλλον θα αισθανόταν ότι και η τελευταία πράξη του βίου του είχε τη συνέπεια και την αξιοπρέπεια της πρότερης πορείας του. Δεν τον ενδιέφερε να είναι δημοφιλής, τον ενδιέφερε να είναι έντιμος πατριώτης, δραστήριος πολίτης και ένας ανιδιοτελής καταλύτης στη δημόσια σφαίρα και την πολιτική, αναγνωρίζοντας εκ των προτέρων το κόστος των ιδιοτήτων αυτών.

Στεφάνια έστειλαν ο ΠτΔ, ο πρωθυπουργός, ο πρόεδρος του Κοινοβουλίου και άλλοι φορείς. [INTIME NEWS/ ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΙΑΚΟΣ]

Τον συνόδευσαν στην εξόδιο λίγα στεφάνια με πρώτα πρώτα αυτό του Προέδρου της Δημοκρατίας, του πρωθυπουργού και του Κουνοβουλίου. Άλλωστε, ο Νικήτας Κακλαμάνης βρέθηκε μαζί με τον Κωστή Χατζηδάκη, τον Θεόδωρο Λιβάνιο και τον

Θεόδωρο Σκυλακάκη να εκπροσωπούν την πολιτική τάξη και την κυβέρνηση, ενώ στον Ναό της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος στο Κεφαλάρι χθες έβλεπε κανείς τον Ακη Σκέρτσο, τον Παναγιώτη Πικραμμένο, τον Γιώργο Αλογοσκούφη, τον Ανδρέα Ανδριανόπουλο, τον Βασίλη Κοντογιαννόπουλο και άλλα, παλιά στελέχη της κυβερνώσας παράταξης.

Συντετριμμένη η σύζυγος του εκλιπόντος, Κίρστεν, είχε τη συνεχή συμπάρταση των πέντε παιδιών τους που στάθηκαν πλάι στη σορό: οι θυγατέρες Μαριέττη και Ιωάννα την κρατούσαν σφιχτά, οι γιοι Αλέξανδρος, Κωνσταντίνος και Φίλιππος δέχονταν βουβοί τα συλλυπητήρια. Λίγο πιο πίσω τα εγγόνια, στη φυσιογνωμία των οποίων διέκρινε κανείς χαρακτηριστικά από τον παππού, αλλά και ένα είδος κοινωνικής συγκρότησης που αποτυπώνεται στα πρόσωπα στις δύσκολες στιγμές του αποχαιρετισμού. Εντός του ναού επικρατούσε μια ανυπόκριτη σιωπή, η κατάνυξη του ύστατου αποχαιρετισμού.

Υπήρχε τάξη και η κηδεία δεν θύμιζε καθόλου εκείνες των δημόσιων προσώπων που έχουν στοιχεία θεατρικότητας, to see and to be seen, των κοινωνικών συμβάσεων. Αντιθέτως, εδώ το πένθος ήταν αδιαμεσολάβητο και βαθύ, διότι όλοι όσοι ήρθαν είχαν και αγάπη και σεβασμό για τον Μάνο. Μια ξεχωριστή προσωπικότητα για τα ελληνικά δεδομένα, την αξία της οποίας κατανόησε πρώτος με το οξύ ένστικτό του ο Κωνσταντίνος Καραμανλής.

Από τους παλιούς του συμμαθητές και συναποφοίτους στο Κολλέγιο Αθηνών έως και συνεργάτες του –όπως ο Γιώργος Πρεβελάκης με τη σύζυγό του Μάρω– μέχρι φίλους και συνοδοιπόρους όπως ο Απόστολος Δοξιάδης, ο Ραφαήλ Μωυσής, η Μαρίνα Κουρεμένου, η Μιράντα Χέρμπερσταϊν, ο Κωνσταντίνος Σαραντόπουλος, ο Δάκης Ιωάννου, ο Παναγής Βουρλούμης, η Ελένη και η Αλεξάνδρα Παπαλεξοπούλου, η Αλεξάνδρα Αθανασιάδη με τη μητέρα της, όλοι ενώθηκαν στον κοινό σφυγμό της θλίψης.

Εκεί ήταν και η Μιράντα Ξαφά που ορθώς αποκάλεσε τον Μάνο «ενοχλητικό μεταρρυθμιστή», υπενθυμίζοντάς μας πόσο δύσκολο είναι να αλλάζουμε στην Ελλάδα, ακόμα και αν οι αλλαγές είναι πασιφανέστατα προς όφελός μας. Στο ύστατο χαίρε δεν μπορούσε παρά να σκεφτεί κανείς πόσο διαφορετική θα ήταν η χώρα μας, πόσο λιγότερες ψευδαισθήσεις και οδύσσειες θα περνούσαμε αν είχαμε

περισσότερους δημόσιους άνδρες σαν τον Μάνο που ουδέποτε μασούσε τα λόγια του και πάντα ήταν προσηλωμένος στην πραγματικότητα.

Επιθυμία της οικογενείας του εκλιπόντος ήταν να μην υπάρξουν καθόλου επικήδαιοι και η ταφή να μείνει σε κλειστό κύκλο, όπερ και εγένετο. Εμεινε μόνο το θερμό χειροκρότημα την ώρα που η σορός έβγαινε από την εκκλησία. Ας είναι ελαφρύ το χώμα που τον σκεπάζει.